

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Rīgā

2025. gada 25. augustā

Nr. 1-19/2025-10

Izglītojamo drošības noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72.pantu un Ministru kabineta
2023. gada 22. augusta noteikumu Nr. 474
"Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā
veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības
iestādēs un to organizētajos pasākumos" 15. punktu*

1. Izglītojamo drošības noteikumi nosaka Rīgas Tālmācības vidusskolas (turpmāk – RTV) drošības instrukciju skaitu un kārtību, kādā izglītojamie tiek ar tām iepazīstināti.
2. Lai nodrošinātu izglītojamo (turpmāk – izglītojamie) drošību un aizsardzību izglītības iestādē un tās rīkoto pasākumu laikā, kā arī izglītojamo drošību ārpus mācību laika, tiek izstrādātas šādas drošības instrukcijas, kas nosaka rīcību konkrētos apstākļos un situācijās:
 - 2.1. ugunsdrošību un elektrodrošību ([pielikums Nr. 1](#));
 - 2.2. pirmās palīdzības sniegšanu ([pielikums Nr. 2](#));
 - 2.3. drošību mācību laikā un to starplaikos ([pielikums Nr. 3](#));
 - 2.4. drošību izglītības iestādes organizētajos vai atbalstītajos pasākumos ([pielikums Nr. 4](#));
 - 2.5. drošība mācoties attālināti ([pielikums Nr. 5](#));
 - 2.6. rīcību situācijās, kuras iepriekš nevar paredzēt (piemēram, ja izcēlies ugunsgrēks, telpās jūtama gāzes smaka, plūdi, izglītības iestādei izteikti spridzināšanas draudi) ([pielikums Nr. 6](#));
 - 2.7. ceļu satiksmes drošību ([pielikums Nr. 7](#));
 - 2.8. drošību uz ūdens un ledus ([pielikums Nr. 8](#));
 - 2.9. izglītojamo higiēnu un mācību darba higiēnu ([pielikums Nr. 9](#));
 - 2.10. drošības noteikumus izglītības iestādes organizētajos pasākumos, tostarp ekskursijās un pārgājienos ([pielikums Nr. 10](#));
 - 2.11. drošības noteikumus sporta sacensībās un nodarbībās ([pielikums Nr. 11](#));
 - 2.12. Drošība darbā pie datora. Drošība internetā ([pielikums Nr. 12](#));
 - 2.13. Drošības noteikumi fizikas nodarbībās laboratorijā un praktiskajos darbos ([pielikums Nr. 13](#));
 - 2.14. Drošības noteikumi ķīmijas un bioloģijas nodarbībās laboratorijā un praktiskajos darbos ([pielikums Nr. 14](#));
 - 2.15. Drošības noteikumi dabaszinības nodarbībās laboratorijā un praktiskajos darbos ([pielikums Nr. 15](#)).

3. Izglītojamie tiek instruēti par ugunsdrošību, elektrodrošību un citiem izglītības iestādes iekšējās kārtības un drošības noteikumiem atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Instruktaža tiek veikta divas reizes gadā un katru reizi pirms tādu jaunu darbību uzsākšanas, kuras var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību:
4. pirmo reizi – mācību gada sākumā klases stundā. Izglītojamie apstiprina iepazīšanos ar drošības noteikumiem pirmo reizi autorizējoties RTV mācību e-vidē; otro reizi – otrā semestra sākumā. Izglītojamie apstiprina iepazīšanos ar drošības noteikumiem autorizējoties RTV mācību e-vidē Iepazīstināšana ar evakuācijas plānu un drošības instrukcijām notiek šādā kārtībā:
5. Ar drošības noteikumiem mācību kabinetos un telpās – ne retāk kā divas reizes gadā. Instruktažu veic mācību kursa pedagogs.
6. Ar drošības noteikumiem klases vakaros/naktīs, ekskursijās, pārgājienos un pastaigās, ceļu satiksmes noteikumiem un drošības noteikumiem ārpus izglītības iestādes un masu pasākumos – iepazīstina pirms katras ekskursijas, pārgājiena un pastaigas, pasākuma. Atbildīgais – klases audzinātājs.
7. Ar drošības noteikumiem izglītības iestādes organizētajos pasākumos, sporta sacensībās un nodarbībās – pirms katra pasākuma un sporta sacensībām. Atbildīgais – pasākuma organizators.
8. Noteikumi ir saistoši visiem izglītojamajiem un izglītības iestādes darbiniekiem, kā arī izglītojamo vecākiem (turpmāk - RTV) saskaņā ar Izglītības likuma 58. panta 1. daļas 2. punktu, kas nosaka pienākumu ievērot izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumus, vispārējās uzvedības un ētikas normas.
9. Drošības noteikumi pieejami mācību e-vidē. RTV nodrošina informācijas pieejamību un aktualizēšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem.
10. Izglītojamajiem un viņu likumiskajiem pārstāvjiem ir tiesības saņemt informāciju par RTV mācību vides riska faktoriem, par preventīviem pasākumiem, lūgt palīdzību un skaidrojumu drošības jautājumu risināšanā, kā arī pienākums līdzdarboties ar izglītības iestādi, lai nodrošinātu bērna vislabāko interešu principa ievērošanu.
11. Izglītojamais ir atbildīgs par savu un citu personu drošību, veselību un dzīvību izglītības iestādē un tās organizētajos pasākumos.
12. Izglītojamajam ir pienākums ievērot izglītības iestādes vadītāja (turpmāk – direktora) vai viņa pilnvarotās personas, pedagoga, cita darbinieka norādījumus un rīkojumus, kas saistīti ar izglītojamo drošību un bērna vislabāko interešu principa ievērošanu.
13. Izglītojamajam ir pienākums nekavējoties ziņot pedagogam vai citam darbiniekam par jebkuru situāciju, kas var apdraudēt viņa vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību, tai skaitā par ugunsgrēku, spridzināšanas draudiem, vardarbību, nelaimes gadījumu vai saslimušu cilvēku.
14. Par noteikumu neievērošanu personas saucamas pie atbildības saskaņā ar izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumiem, tostarp ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteikto par izglītojamo atskaitīšanu no izglītības iestādes.
15. Noteikumu neievērošanas gadījumā atbildīgais darbinieks piemēro šādus sodus:
 - 15.1. mutisks aizrādījums izglītojamajam, skaidrojoša saruna par drošības noteikumiem;
 - 15.2. individuālas pārrunas ar izglītojamo, skaidrojoša saruna par drošības noteikumiem;
 - 15.3. pārrunas ar likumiskajiem pārstāvjiem, izklāsts par konstatēto drošības pārkāpuma gadījumu un skaidrojoša saruna par drošības noteikumiem;
 - 15.4. izglītības iestādes vadības pārrunas kopīgi ar iesaistīto pedagogu (darbinieku) un likumiskajiem pārstāvjiem par drošības pārkāpumu;
 - 15.5. uzdevumu vai pienākumu uzlikšana izglītojamajam, kas saistīti ar drošības noteikumu ievērošanu, preventīvu darbību veikšana;
 - 15.6. nodarbības vai pasākuma neturpināšanas ar konkrēto izglītojamo un rīcība atbilstoši normatīvo aktu prasībām par rīcību gadījumos, kad izglītības iestādē vai tās organizētajos vai atbalstītajos pasākumos izglītojamais apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību.

- 15.7. Gadījumos, kad vecāki neievēro noteikumos noteikto un izglītības iestādes skaidroto izglītojamā labāko interešu nodrošināšanai, pedagogs vai cits iestādes darbinieks sniedz ziņojumu izglītības iestādes vadībai. Iestāde sazinās ar likumiskajiem pārstāvjiem un skaidro noteikumos noteikto, pēc nepieciešamības iesaista valsts vai pašvaldību iestāžu atbildīgās amatpersonas vai darbiniekus.
16. Gadījumos, kad ir aizdomas par pielietoto fizisko vai emocionālo vardarbību, administratīvi vai krimināli sodāmiem pārkāpumiem pret izglītojamo, iestāde nekavējoties ziņo tiesībsardzības iestādēm un sazinās ar likumiskajiem pārstāvjiem.
17. Atzīt par spēku zaudējušiem RTV 2020. gada 12. novembra iekšējos noteikumus Nr. 1-19/13 *“Izglītojamo drošības noteikumi”*.

Direktora p.i.

Inita Ģērmāne

Kalniņa
26447772

Ugunsdrošības un elektrodrošības noteikumi

1. Ugunsdrošības noteikumi

1.1. Mērķis un attiecināmība

1. Noteikumi nosaka ugunsdrošu Rīgas Tālmācības vidusskolas (turpmāk – RTV) ēkas un piekritīgās teritorijas ekspluatāciju (ēkas adrese: Krišjāņa Barona iela 36 – 5, Rīga, LV-1011 un Bruņinieku iela 24A, Rīga, LV-1001), ugunsdrošības prasības un rīcību ugunsgrēka gadījumā.
2. Noteikumi izstrādāti saskaņā ar ārējo normatīvo aktu prasībām par ugunsdrošības noteikumu ievērošanu.
3. Izglītības iestādes ēkas ir aprīkotas ar ugunsdrošības signalizāciju, kā arī ar pulveru ugunsdzēsšanas aparātiem, kuri izvietoti ēkas stāvos un atsevišķos mācību un darba kabinetos.
4. Izglītības iestādes ēkām ir izstrādāti un apstiprināti evakuācijas plāni ugunsgrēka izcelšanās gadījumā, to grafiskie zīmējumi izvietoti katrā no ēkas stāviem. Visi evakuācijas ceļi tiek uzturēti atbilstoši Ministru kabineta noteiktajām ugunsdrošības prasībām, avārijas izejas apgādātas ar speciālām slēdzenēm, kuras vajadzības gadījumā var atvērt bez atslēgas palīdzības.
5. Ēkai ir ugunsdrošs pārklājums saskaņā būvniecības normatīvo aktu prasībām. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti ugunsdrošības un elektrodrošības jautājumos. Izglītojamie tiek instruēti atbilstoši “Izglītojamo drošības noteikumu” 3.punktam.

1.2. Ugunsdrošības ievērošanas nosacījumi

6. Par ugunsdrošības noteikumu ievērošanu iestādē atbild izglītības iestādes vadītājs.
7. Atbildīgā par ugunsdrošību objektā pienākumos ietilpst:
 - 7.1. organizēt darbu iestādes ugunsdrošībā;
 - 7.2. veikt ugunsdrošības instruktāžas Zoom platformā. Video ierakstu publicēt RTV mācību e-vidē;
 - 7.3. nodrošināt ugunsdrošības signalizācijas darbību, organizēt savlaicīgu bojājumu novēršanu un nepieciešamības gadījumā nodrošināt tās nomaiņu;
 - 7.4. nodrošināt ugunsdzēsšanas aparātu savlaicīgu pārbaudi un atjaunošanu;
 - 7.5. nodrošināt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (turpmāk – VUGD) inspektora noteikto ugunsdrošības pasākumu izpildi.
8. Izglītības iestādes izglītojamo pienākumi ugunsdrošībā ir šādi:
 - 8.1. apgūt un ievērot noteiktās ugunsdrošības prasības;
 - 8.2. uzturēt kārtībā savu mācību vietu;
 - 8.3. nepieļaut darbības, kas varētu izraisīt ugunsgrēku;
 - 8.4. izmantot tikai tās elektroiekārtas, kuras ir paredzētas mācību pienākumu veikšanai un ir lietošanas kārtībā, ievērot to lietošanas noteikumus;
 - 8.5. mācēt pielietot esošos ugunsdzēsšanas līdzekļus un inventāru;
 - 8.6. izceļoties ugunsgrēkam, nekavējoties ziņot pedagogam, citam izglītības iestādes darbiniekam vai VUGD pa tālr. 112;
9. Aizliegts smēķēt izglītības iestādes telpās un izglītības iestādes lietošanā esošajās teritorijās.

10. Iestādes ēkas telpu un tai pieguļošās teritorijas uzturēšana ugunsdrošā kārtībā paredz šādus aizliegumus:
 - 10.1. izmantot nestandarta sildierīces un citas elektroierīces;
 - 10.2. elektroietaisēs izmantot nestandarta drošinātājus un to kustošos ieliktņus, un citas nestandarta detaļas;
 - 10.3. atstāt bez uzraudzības ieslēgtas elektroiekārtas;
 - 10.4. ekspluatēt bojātu elektroiekārtu, izmantot vadus un kabeļus ar bojātu izolāciju;
 - 10.5. aizkraut avārijas izejas, ceļus un pieejas ugunsdzēsšanas līdzekļiem;
 - 10.6. veikt izmaiņas telpu plānojumā un funkcionālajā izmantojumā, kas neatbilst ugunsdrošības prasībām;
 - 10.7. izmantot tehniskos stāvus (bēniņus un pagrabtelpas), kāpņu telpas un rezerves izejas materiālu un priekšmetu uzglabāšanai, neuzturēties šajās telpās;
 - 10.8. izmantot apgaismes ierīces vai dekoratīvos priekšmetus ar atklātu uguni,
 - 10.9. ienest un uzglabāt, kā arī telpu uzkopšanai izmantot viegli uzliesmojošus šķidrumus un degošus šķidrumus;
 - 10.10. mācību kabinetos dedzināt brīnumsvecītes, vaska vai stearīna sveces bez pedagogu klātbūtnes.Aizliegts rotāt egli ar viegli uzliesmojošām rotaļlietām un vati.
11. Iestādes ēkas pagalmiem un pieguļošai teritorijai ir sakārtota un regulāri tiek veikta tās uzkopšana no dažādiem materiāliem, atkritumiem un gružiem. Teritorijā aizliegts kurināt ugunscurus, dedzināt atkritumus, un veikt citas darbības ar atklātu uguni.
12. Papildus nosacījumi ugunsdrošībai izglītības iestādē saskaņā ar Ministru kabineta regulējumu par ugunsdrošību:
 - 12.1. izglītības iestādes telpās aizliegts glabāt uzliesmojošus šķidrumus, kā arī lietot atklātu uguni;
 - 12.2. pedagogs pēc nodarbībām apskata telpas un atvieno elektroierīces.

1.3. Ugunsdrošības līdzekļi

13. Ugunsdzēsības inventārs un ugunsdzēsšanas aparāti tiek glabāti šim nolūkam sagatavotās, redzamās un viegli pieejamās vietās, atbilstoši tehniskās ekspluatācijas noteikumiem. Šīs vietas apzīmē ar norādījuma zīmēm. Uz ugunsdzēsības aparāta korpusa ir informatīva uzlīme, kurā norādīts aparāta tips, pildījuma veids, aparāta uzdevums, iedarbības kārtība, derīguma termiņš u.c.
14. Tiek nodrošināta netraucēta piekļūšana pie ugunsdrošības līdzekļiem.
15. Ugunsdrošības līdzekļi tiek uzturēti lietošanas kārtībā. Obligāti nodrošina to nomaiņu vai remontu bojājumu gadījumā. Ugunsdzēsamos aparātus drīkst pārbaudīt, uzpildīt un remontēt tikai licencētos uzņēmumos.
16. Aukstajā gadalaikā neapkurinātajās telpās un teritorijā novieto ugunsdzēsamos aparātus, kuru ekspluatācijas noteikumi pieļauj to ekspluatāciju jebkurā gadalaikā.
17. Aizliegts izmantot ugunsdzēsšanas līdzekļus citiem nolūkiem.
18. Pielietojot ugunsdzēsamo aparātu liesmas noslāpēšanai, aizliegts aparāta sprauslu (smidzinātāju) vērst virzienā, kur atrodas cilvēki.
19. Aizliegts ar ķīmiskajiem un putu aparātiem dzēst elektroiekārtas, par kurām nav zināms, vai tās atrodas zem sprieguma.

1.4. Rīcība ugunsgrēka izcelšanās gadījumā

20. Ja izcēlies ugunsgrēks, izglītojamais ziņo jebkuram iestādes darbiniekam vai pieaugušajam vai VUGD pa tālr. 112, nosaucot precīzu objekta adresi, ugunsgrēka izcelšanās vietu, savu vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru. Neatvienot zvanu līdz brīdim, kad to pārtrauc dispečers!

21. Par ugunsgrēka izcelšanos iestādē tiek paziņots mutiski visiem ēkā esošajiem cilvēkiem, norādot ugunsgrēka vietu, vai ir izsaukts VUGD, evakuācijas ceļu pieejamību, veiktos pasākumus un atbildīgās personas līdz VUGD ierašanās brīdim. Tiek pārtraukta cilvēku iekļūšana objektā.
22. Ugunsgrēka izcelšanās gadījumā visi dodas ārā no izglītības iestādes vai tai piekritīgajām telpām. Nekavējoties tiek veikta izglītojamo evakuācija no ugunsgrēka zonas, organizēta materiālo vērtību evakuācija un aizsardzība. Izglītības iestādes darbinieki, novērtējot apstākļus savai un citu ugunsdrošībai, ugunsgrēka izcelšanās brīdī ir tiesīgi veikt ugunsgrēka dzēšanu ar visiem iespējamiem līdzekļiem, līdz brīdim, kad to pārņem VUGD darbinieki.
23. Iestādes vadītājs un atbildīgais par ugunsdrošību iespēju robežās veic šādas darbības, lai novērstu ugunsgrēka izplatīšanos:
 - 23.1. organizē elektroenerģijas atslēgšanu;
 - 23.2. norīko darbiniekus ugunsdzēsības dienesta sagaidīšanai, lai norādītu īsāko ceļu līdz ugunsgrēka izcelšanās vietai;
 - 23.3. brīdina cilvēkus, kuri piedalās ugunsgrēka dzēšanā, par iespējamām traumām (ēku konstrukciju iebrukšana, elektriskās strāvas iedarbība, saindēšanās, apdegumi);
 - 23.4. organizējot cilvēku evakuāciju, dara visu, lai novērstu iespējamo panikas izcelšanos. Evakuācijas kārtību nosaka atkarībā no ugunsgrēka izcelšanās vietas un avārijas izeju izvietojuma. Primāri tiek evakuēti visi izglītojamie;
 - 23.5. organizē telpu pārbaudi, vai nav palikuši cilvēki, kuri piedalījās ugunsgrēka dzēšanas darbos un evakuācijas pasākumā;
 - 23.6. pēc VUGD darbinieku ierašanās objektā, persona, kura organizēja primāros ugunsdzēsības pasākumus, informē glābšanas dienestu par ugunsgrēka izcelsmes vietu, uguns izplatīšanos virzienu, objekta specifiskajām īpatnībām (augstas temperatūras, degšanas produktu un ūdens bīstamo iedarbību uz aparāturu, dokumentiem u.c.) un tālāk darbojas ugunsgrēka dzēšanas un glābšanas darbu vadītāja vadībā, un rīkojas pēc viņa norādījumiem.
24. Pedagogiem ugunsgrēka dzēšanas laikā ir pienākums:
 - 24.1. ja nepieciešams, savu iespēju robežās piedalīties cilvēku un materiālo vērtību evakuācijā;
 - 24.2. pildīt vadības rīkojumus, kuri vada glābšanas darbus līdz brīdim, kad ierodas VUGD darbinieki;
 - 24.3. ievērot VUGD darbinieku norādījumus.
25. Glābjeties pašam vai glābjot kādu no stipri piedūmotas telpas, elpošanai izmantot samitrinātu kabatas lakatiņu vai virzīties rāpus, turot galvu pēc iespējas zemāk, kur vēl ir saglabāties elpošanai derīgs gaiss.
26. Vajadzības gadījumā izsauc uz objektu neatliekamās medicīniskās palīdzības un avārijas dienestus.
27. Nekavējoties informē izglītības iestādes dibinātāju.
28. VUGD izsauc arī tādā gadījumā, ja aizdegšanās novērsta pašu spēkiem, jo gruzdēšanas perēklis var palikt apslēptās vietās, un pēc laika ugunsgrēks var atkārtoti izcelties jau lielākos apmēros.
29. Gadījumos, ja pārkāpti ugunsdrošības noteikumi, izglītības iestādes darbinieku vainojamas rīcības dēļ, vainīgais tiek saukts pie atbildības normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

2. Elektrodrošības noteikumi

30. Elektrodrošības noteikumi RTV nosaka darba drošības prasības par vispārīgiem elektrodrošības jautājumiem, strādājot ar elektroiekārtām (turpmāk – elektrodrošības noteikumi).
31. Atbildīgs par šo noteikumu prasību nodrošināšanu izglītības iestādē ir izglītības iestādes vadītājs.
32. Strādājot ar elektroiekārtām, nepieciešams zināt:
 - 32.1. elektrodrošības, darba drošības vispārīgās prasības;
 - 32.2. mācībās nepieciešamo elektroiekārtu drošas lietošanas metodes;
 - 32.3. elektroiekārtu ugunsdrošības prasības.

33. Elektriskās strāvas bīstamie un kaitīgie faktori ir elektriskās strāvas trieciens un apdegumi.
34. Bīstamību var palielināt sekojoši apkārtējās vides faktori:
 - 34.1. strāvu vadošas grīdas (metāla, zemes, dzelzsbetona, flīžu, ķieģeļu);
 - 34.2. nepietiekams mācību darba vietas apgaismojums;
 - 34.3. elektrostatiskie lauki;
 - 34.4. darbinieka fiziska pārslodze un slikts veselības stāvoklis.
35. Kolektīvie aizsardzības līdzekļi ir:
 - 35.1. brīdinošu zīmju un plakātu izvietošana;
 - 35.2. pietiekams mācību darba vietas apgaismojums;
 - 35.3. elektrodrošības instruktažas.
36. Pirms mācību uzsākšanas vizuāli pārbaudīt darba veikšanai nepieciešamo elektroiekārtu vadu izolāciju, kontaktu savienojumu un slēdžu tehnisko stāvokli.
37. Ieslēgt mācībām nepieciešamās elektroiekārtas un pārliecināties par to atbilstošu darbību.
38. Nedrīkst uzsākt darbu, ja konstatēti elektroiekārtu korpusu, vadu izolācijas, kontaktu savienojumu, slēdžu un citi bojājumi.
39. Par atklātajām neatbilstībām ziņo pedagogam vai administrācijai, lai novērstu bojājumus.
40. Strādājot ar elektroiekārtām, nodrošināt, ka elektroiekārtu vadi, savienojumi, kabeļi, kontakti netiek iespiesti (logu, durvju ailēs), saspiesti vai kā citādi deformēti (starp vai zem inventāra, ar citiem priekšmetiem).
41. Nepieļaut elektrisko iekārtu vadu un kabeļu savīšanos, mezglu veidošanos. Aizliegts izmantot bojātas rozetes, nestandarta elektriskās ierīces, atstāt zem sprieguma elektriskos vadus ar neizolētiem galiem, aizliegts veikt citas darbības, kas var radīt elektrodrošības draudus.
42. Aizliegts veikt elektroiekārtu remontdarbus (arī apgaismes ķermeņu spuldžu nomaiņu bez saskaņošanas ar iestādes atbildīgo darbinieku).
43. Aizliegts izmantot elektroiekārtas, kas nav paredzētas darba veikšanai (ūdenssildītājus, elektriskās ūdens sildīšanas spirāles, paštaisītus apgaismes ķermeņus u.c.) bez saskaņošanas ar iestādes atbildīgo darbinieku.
44. Aizliegts ar slapjām rokām ieslēgt un strādāt ar elektroiekārtām.
45. Uz elektroiekārtu korpusiem nenovieto vāzes, puķu podus, krūzes un citus priekšmetus.
46. Beidzot darbu, izslēgt elektroiekārtas un sakārtot mācību vietu.
47. Pēkšņas elektroenerģijas padeves pārtraukuma gadījumos pārtraukt darbu, izslēgt elektroiekārtas un noskaidrot elektroenerģijas padeves atslēgšanas iemeslu.
48. Elektroiekārtu bojājumu gadījumos (dzirksteļošana, dūmu vai liesmas parādīšanās, deguma smaka u.c.) atslēgt iekārtu no tīkla, ziņot izglītības iestādes vadībai, un pārtraukt darbu līdz bojājumu novēršanai.

Pirmās palīdzības sniegšana izglītības iestādē

1. Mērķis un attiecināmība

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā tie nodrošināta pirmās palīdzības sniegšana izglītības iestādē.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti atbilstoši šo noteikumu 3.punktam.
3. Izglītojamā likumiskos pārstāvjus informē par negadījumu pēc tam, kad veikti pirmās palīdzības sniegšanas pasākumi.

2. Rīcība situācijā, ja noticis nelaimes gadījums

4. Ja noticis nelaimes gadījums ar izglītojamo, noskaidrot, kas noticis, novērtēt situāciju.
5. Pamanīt un lūgt palīdzību, lai novērstu briesmas, kas apdraud gan pašu, gan cietušo (piemēram, nodzēst liesmas, atslēgt elektrību, apturēt asiņošanu).
6. Mierināt cietušo, nepamest cietušo vienu, aizsūtīt uzticamu cilvēku pēc palīdzības.
7. Rīkoties mierīgi un atbilstoši ievainojumam vai citam veselības traucējumam.
8. Palīdzēt nokļūt cietušajam atpūtas telpā.
9. Nekavējoties paziņot pedagogam vai citam pieaugušajam par nelaimes gadījumu.

3. Pirmā palīdzība asiņošanas gadījumos

10. Sniedzot pirmo palīdzību ievēro šādus noteikumus:
 - 10.1. brūci nedrīkst mazgāt ar ūdeni vai ar jebkādiem ārstniecības līdzekļiem;
 - 10.2. brūci nedrīkst apkaisīt ar pulveri un apziest ar ziedēm, jo tas traucē brūces sadzīšanai;
 - 10.3. nedrīkst no brūces noslaucīt smiltis, zemi un tml.,
 - 10.4. nedrīkst brūci notīrīt no sarecējušām asinīm, jo var sākties asiņošana.
11. Asiņošanas gadījumos uzliek spiedošu pārsēju. Nedrīkst pie brūces pieskarties ar rokām, lai nepieļautu brūcē infekciju, pašrocīgi neizņemt svešķermeni.

4. Pirmā palīdzība apdegumu gadījumā

12. Nedrīkst ar rokām aizskart apdegušo vietu, kā arī apziest to ar ziedēm, eļļām, vazelīnu vai citām vielām.
13. Apdeguma vietu apsien ar sterilizētu materiālu. Pēc tam cietušo nogādā ārstniecības iestādē.
14. Apdegumi, kas radušies stipru skābju iedarbībā, nekavējoties 10-15 minūtes rūpīgi mazgā ar tekošu ūdeni strūklu no krāna vai no ūdenstrauka.
15. Apdeguma gadījumā dod dzert daudz silta ūdens.

5. Pirmā palīdzība apsaldējumu gadījumos

16. Apsaldēto ķermeņa daļu var ieberzēt ar sausiem siltiem cimdkiem.
17. Telpās apsaldēto ķermeņa daļu var iegremdēt traukā ar ūdeni sasildītu līdz istabas temperatūrai. Pakāpeniski šo ūdeni papildina ar siltāku, paaugstinot ūdens temperatūru līdz 37 grādiem.
18. Cietušajam dod dzert karstu tēju.

6. Pirmā palīdzība cietušajam no elektriskās strāvas

19. Novērtē situāciju, cenšoties pārtraukt strāvas iedarbību. To var izdarīt, atslēdzot elektrību, izslēdzot drošinātājus, motoru vai tml.
20. Kad cietušais ir atvienots no saskarsmes no strāvas iedarbības, mēģina ar viņu sazināties, izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību.

7. Saindēšanās ar gāzi

21. Saindēšanās notiek ilgstoši ieelpojot gāzi.
22. Cietušo nekavējoties nogādāt svaigā gaisā, novietot uz muguras, atpogāt apģērbu un izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību.

8. Pirmā palīdzība ģīboņa gadījumā

23. Ja cietušais ir ģībošanas stadijā (reibonis, slikta dūša, spiediens pakrūtē, gaisa trūkums, redzes aptumšošanās), viņu nogulda un dod ostīt ožamajā spirtā samērcētu vates piciņu. Līdzīgi rīkoties arī gadījumos, ja cietušais ir pagībis. Pēc atgūšanās dot dzert aukstu ūdeni.

9. Pirmā palīdzība lūzumu, izmežģījumu un sasitumu gadījumos

24. Lūzumu un izmežģījumu gadījumos pirmās palīdzības galvenais uzdevums ir nodrošināt slimajai ķermeņa daļai ērtu un mierīgu stāvokli, to padarot nekustīgu.
25. Ja cietušajam ir tikai sasitums, bet nekas nav laužts vai izmežģīts, sasituma vietai pieliek aukstumu. Nepieciešamības gadījumā doties pie ārsta.

10. Saišu sastiepums

26. Pirmās pazīmes ir asas sāpes locītavā un uztūkums.
27. Uztūkušai vietai pieliek aukstu priekšmetu, stingri nosaitējot un nekustinot to.

11. Rīcība gadījumos, kad konstatēts būtisks veselības apdraudējums

28. Ja cietušais smok, stipri asiņo, konstatēti laužti kauli, sūdzas par stiprām sāpēm, atrodas bezsamaņā, guvis elektrotraumu vai plašus apdegumus, vai kā citādi ir aizdomas par nopietnām veselības problēmām, izglītojamais vai viņam tuvumā esošs cits izglītojamais veic šādas darbības:
 - 28.1. nekavējoties paziņo par faktu pedagogam vai jebkuram citam pieaugušajam;
 - 28.2. pārtrauc dzīvībai bīstamu faktoru iedarbību;
 - 28.3. ja pieaugušais vai izglītojamais ir apmācīts pirmās palīdzības sniegšanā, iznes cietušo no bīstamās zonas (ja iespējams), norobežo negadījuma vietu;
 - 28.4. pieaugušais izsauk neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu (tālr. 112).
29. Ņemot vērā izglītības iestādes darbinieku zināšanu līmeni pirmās palīdzības sniegšanā un iespējas konkrētajā gadījumā, negadījuma vietā veicami pasākumi, kas ir neatliekamās rīcības plāns cietušā stāvokļa novērtēšanai, dzīvības glābšanai un uzturēšanai, pārbaudot un veicot šādas darbības:
 - 29.1. samaņā esošam cilvēkam, kurš spēj orientēties laikā, telpā, atbild uz jautājumiem, reaģē uz kairinājumu, atbrīvo elpošanas ceļus - degunu, mutes dobumu, rīkli, balseni un elpvadu no svešķermeņiem;

- 29.2. bezsamaņā esošu cilvēku novieto uz muguras, nepieciešamības gadījumā iztīra mutes dobumu, lai novērstu elpceļu nosprostošanos ar mēli, pielieto dzīvību glābjošu satvērienu (vienas rokas plaukstu novieto uz pieres, otras rokas plaukstu novietot uz apakšžokļa, vienlaicīgi atgāž galvu un izceļ apakšžokli);
- 29.3. bezsamaņā esošam cilvēkam pārbauda vai viņš elpo (noliecoties pie cietušā, konstatē, vai jūt gaisa plūsmu no elpceļiem uz sava vaiga);
- 29.4. ja cietušais ir bezsamaņā, bet elpo, tad, lai novērstu mēles aizkrišanu, cietušo novieto uz sāna;
- 29.5. ja cietušais ir bezsamaņā, bet neelpo arī pēc elpceļu atbrīvošanas, tad nekavējoties veic mākslīgo elpināšanu. Pēc divām savām izelpām pārbauda pulsu uz miega artērijas. Un, ja tas ir sataustāms, tad elpināšanu turpina 10 - 12 reizes minūtē, pēc katras minūtes pārbaudot pulsu;
- 29.6. ja pēc divām mākslīgām ieelpām uz miega artērijas nav pulsa, tiek veikta sirds masāža (ar vienas rokas rādītājpirkstu sameklē vietu, kur savienojas ribu loki, uz krūšu kaula, virzienā uz ķermeņa augšdaļu, novieto pirmās plaukostas pamatni, tai virsū novieto otru plaukstu, lai pirksti neskartos pie krūšu kurvja);
- 29.7. veicot sirds masāžu, tiek veikts ass plaukostas pamatnes spiediens, spēcīgs, īslaicīgs, lai krūšu kurvis tiktu saspiests 4 - 5 centimetri ar frekvenci 80 reizes minūtē.
30. Veicot sirds - plaušu atdzīvināšanu, ievēro šādu procedūru:
 - 30.1. pēc sirds masāžas 15 reizēm veic 2 mākslīgās elpināšanas;
 - 30.2. pēc katriem 4 elpināšanas un sirds masāžas cikliem kontrolē pulsu uz miega artērijas;
 - 30.3. ja pulsa nav, turpina sirds - plaušu atdzīvināšanu;
 - 30.4. ja pulss ir, kontrolē elpošanu, ja nepieciešams, turpina tikai elpināšanu 10-12 reizes minūtē;
 - 30.5. ja atjaunojas elpošana, cietušo novieto stabilā sānu guļā.
31. Dzīvībai bīstamas asiņošanas gadījumā palīdzība cietušajam tiek sniegta guļus stāvoklī.
32. Asiņošanu aptur pietiekoši stipri, uzspiežot asiņojošajai vietai, lai ap asinsvadu esošie audi nospiež asinsvadu, uzliekot spiedošu pārsēju, taču izvairoties no žņauģa lietošanas.

12. Pirmās palīdzības sniegšanas aptieciņa

33. Aptieciņa satur šādus priekšmetus:
 - 33.1. vienreizējas lietošanas cimdi, ko pielieto, lai pasargātu no inficēšanās ar infekcijām;
 - 33.2. saspraužamās adatas, ko pielieto liela izmēra pārsēja nostiprināšanai;
 - 33.3. šķēres, ko izmanto cietušā apģērba pārgriešanai, lai piekļūtu traumētai ķermeņa apdeguma vai asiņojošai brūcei un pārsienamā materiāla griešanai;
 - 33.4. mākslīgās elpināšanas maskas vārstulis. Vārstuli pielieto, to novietojot pret savu muti un laižot tam cauri savas izelpas gaisu;
 - 33.5. trīsstūrveida plāksteris, ko pielieto rokas fiksēšanai, spiedoša pārsēja uzlikšanai vai brūču pārsiešanai;
 - 33.6. leikoplasts, ko pielieto pārsēja nostiprināšanai;
 - 33.7. brūču plāksteris, ko pielieto nelielu brūču pārsiešanai;
 - 33.8. tīklveida pārsējs, ko pielieto pārsiešanas kompreses nostiprināšanai uz brūces;
 - 33.9. spiedošā pārsiešanas pakete, ko pielieto rokas fiksēšanai, spiedoša pārsēja uzlikšanai vai brūču pārsiešanai;
 - 33.10. marles saites, ko pielieto brūču pārsiešanai. Pārsienot lielāku brūci, iepriekš to pārsedz ar pārsiešanas kompresi.

Par drošību mācību laikā un to starplaikos

1. Mērķis un attiecināmība

1. Noteikumi nosaka nosacījumus drošībai mācību laikā.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem atbilstoši šo noteikumu 4.punktam.
3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus.

2. Uzvedības noteikumi mācību laikā

4. Izglītojamais aizpilda elektronisko mācību platformu atbilstoši pedagoga norādījumiem, veicot nepieciešamos ierakstus, izpildot mājasdarbus un esot gatavam mācību stundai.
5. Klāties vebināru un konsultāciju laikā izglītojamais nedrīkst skaļi runāt, trokšņot, traucēt vadīt mācību stundu.
6. Klāties vebināru un konsultāciju laikā izglītojamie uzmanīgi klausās pedagoga skaidrojumos un klases biedru atbildēs. Nedrīkst novērsies pašam un novērst uzmanību klasesbiedriem.
7. Pēc jaunas tēmas materiāla paskaidrošanas, izglītojamais var uzdot jautājumu, ja viņš kaut ko nav sapratis paskaidrojuma laikā.
8. Praktisko un laboratorijas darbu laikā izglītojamais, pildot uzdevumus, ievēro drošības noteikumus.
9. Ieskaīšu laikā un patstāvīgo darbu laikā katrs izglītojamais risina tos patstāvīgi. Atļauts lietot tikai tos materiālus, kurus ir noteicis pedagogs. Gadījumā, ja šie noteikumi tiek pārkāpti, pedagogam ir tiesības novērtēt tikai to darbu, kuru izglītojamais ir pildījis patstāvīgi.
10. Klāties vebināru un konsultāciju laikā aizliegts ēst, košļāt košļājamās gumijas, darīt citas darbības, kas saistītas ar pārtikas patēriņu.

3. Drošības prasības klāties nodarbību starplaikos

11. Ir aizliegts skriet pa izglītības iestādes gaitenīiem un kāpnēm, grūstīt citus izglītojamus, drūzmēties kāpnēs un kāpņu laukumos, mest dažādus priekšmetus klasesbiedriem, kliegt, trokšņot, lietot nepieklājīgus vārdus, laužt liftu.
12. Kāpjot pa kāpnēm, atrasties kreisajā pusē.
13. Aizliegts pulcēties tualetēs un dušu telpās, bojāt izglītības iestādes inventāru, kā arī bojāt sanitāro tehniku.
14. Aizliegts starplaikos patvaļīgi vērt vaļā logus un sēdēt uz palodzēm.
15. Visiem izglītojamajiem ir pienākums klausīt izglītības iestādes vadības norādījumiem.
16. Izglītojamajiem ir pienākums ievērot drošības prasības, kas attiecas uz izglītības iestādes telpu un teritoriju lietošanu, tai skaitā:
 - 16.1. neieiet un neuzturēties izglītības iestādes telpās un teritorijā bez atļaujas vai nepieciešamības;
 - 16.2. neieiet un neuzturēties izglītības iestādes telpās un teritorijā, kur ir norādīts, ka tas ir aizliegts vai bīstami;
 - 16.3. neizmantojot izglītības iestādes telpu un teritoriju citiem mērķiem, kas nav saistīti ar izglītības procesu vai pasākumiem;
 - 16.4. nebojāt un neapgrūtināt izglītības iestādes telpu un teritoriju, tai skaitā neveikt grafi, neatstāt atkritumus, nelauzt augus;

- 16.5. neizmantojot izglītības iestādes telpu un teritoriju kā vietu, kur veikt fiziskas vai verbālas vardarbības aktus pret sevi vai citiem;
- 16.6. neizmantojot izglītības iestādes telpu un teritoriju kā vietu, kur veikt politiskas, reliģiskas vai citas propagandas darbības, kas var radīt konfliktus vai diskriminēt citus;
- 16.7. neizmantojot izglītības iestādes telpu un teritoriju kā vietu, kur veikt azartspēles vai citas nelikumīgas darbības;
- 16.8. ievērojot ugunsdrošības, civilās aizsardzības un darba aizsardzības normas;
- 16.9. sekot līdzī savai personiskajai mantai un neatstāt to bez uzraudzības.

Par drošību izglītības iestādes organizētajos vai atbalstītajos pasākumos

1. Noteikumi nosaka nosacījumus drošībai izglītības iestādes organizētajos vai atbalstītajos pasākumos.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem atbilstoši šo noteikumu 5. un 6. punktam.
3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.
4. Pirms katra pasākuma atbildīgais pedagogs pārliecinās par telpu un tehniskā nodrošinājuma piemērotību, atbilstību ekspluatācijas un drošības prasībām, kā arī saskaņo ar izglītības iestādes vadītāju pasākuma plānu. Plānā norāda pasākuma norises laiku, vietu, aptuveno dalībnieku skaitu un veicamos drošības pasākumus.
5. Izglītības iestādes vadītājs pasākuma rīkošanu, ja nepieciešams, saskaņo ar vietējo pašvaldību un informē pašvaldības vai Valsts policiju par pasākuma norises laiku un vietu.
6. Par pasākuma drošību un organizāciju atbild direktors un attiecīgi norīkotā persona noteiktā pasākuma veikšanai (turpmāk – atbildīgā persona par pasākuma norisi):
 - 6.1. izglītības iestādes kultūras pasākumos – vadītāja vietnieks audzināšanas jomā;
 - 6.2. sporta pasākumos – sporta darba organizators;
7. Atbildīgās personas par pasākuma norisi pienākumi:
 - 7.1. pirms pasākuma pārbaudīt telpu un tehniskā nodrošinājuma piemērotību attiecīgajam pasākumam un atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;
 - 7.2. pasākuma laikā atrasties telpā un sekot, lai tiktu ievēroti ugunsdrošības noteikumi, kā arī citi drošības nosacījumi;
 - 7.3. sekot, lai netiktu lietoti gaismas efekti, kuros izmantotas veselībai kaitīgas vielas;
 - 7.4. sekot, lai telpas netiktu pārbļīvētas ar apmeklētājiem, ņemot vērā normatīvajos aktos noteikto platību uz vienu cilvēku;
 - 7.5. sekot, lai pasākuma apgaismošanai izmantotu tikai slēgtos elektrības vadus ar standarta savienojumiem;
 - 7.6. nodrošināt minimāli nepieciešamo pedagogu skaitu pasākumā;
 - 7.7. informēt pašvaldības policiju par masu pasākumu norises laiku un vietu;
 - 7.8. nepieciešamības gadījumā organizēt pasākuma dalībnieku evakuāciju, veikt operatīvā dienesta izsaukšanu, izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību, kā arī pildīt citus dežūrējošā administratora norādījumus;
 - 7.9. ja masu pasākums tiek rīkots ārpus izglītības iestādes teritorijas, atbildīgā persona to saskaņo ar vietējo pašvaldību.
8. Masu pasākumu organizēšana:
 - 8.1. masu pasākumi notiek ar direktora atļauju, atbildīgajai personai saskaņojot vietu, laiku, un aptuveno dalībnieku skaitu;
 - 8.2. masu pasākumu laikā izglītojamie ievēro vispārpieņemtās uzvedības un pieklājības normas;
 - 8.3. izglītības iestādes telpās aizliegts smēķēt, lietot alkoholiskos dzērienus un citas apreibinošas vielas, uzturēties alkohola reibumā;
 - 8.4. ekstremālās situācijās (ugunsgrēks, plūdi, spridzināšanas draudi u.c.) vai nestandarta situācijās pasākuma laikā dalībnieki rīkojas pēc atbildīgās personas norādījumiem un ievērojot izglītības iestādes drošības noteikumus par rīcību šādās situācijās noteikto.

Par drošību mācoties attālināti

1. Noteikumi nosaka nosacījumus drošībai mācoties attālināti.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem mācību e-vidē.
3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.
4. Attālināto mācību procesā izglītības iestādes izglītojamie un izglītojamo vecāki ievēro izglītības iestādes iekšējos normatīvajos aktos jau noteiktos drošības un kārtības noteikumus.
5. Izglītojamaais ievēro šādus ergonomiskas sēdēšanas nosacījumus:
 - 5.1. sēdēšanai izmanto visu krēsla sēdvirsmu;
 - 5.2. mugura ir atbalstīta pret atzveltni visā tās garumā, lai mugurkauls ieņemtu fizioloģiski pareizu pozu;
 - 5.3. kājas stabili novietotas ar pēdām uz grīdas (var izmantot kāju paliktni, ja tāds ir);
 - 5.4. ceļu locītavas un pēdas atrodas 90 grādu leņķī;
 - 5.5. sēžot uz krēsla, sēdvirsmā nedrīkst sniegties līdz pašai pakeles bedrei, lai netiktu traucēta asinsrite kājās;
 - 5.6. elkoņi atbalstīti uz krēslu roku balstiem;
 - 5.7. datora monitors novietots acu līmenī;
 - 5.8. strādājot pie galda, sēž tam pēc iespējas tuvu, lai saglabātu pareizu sēdēšanas pozu;
 - 5.9. uz darba galda paredz vietu, kur atbalstīt plaukstas un apakšdelmus;
 - 5.10. tastatūru novietot atbilstoši izglītojamā elkoņa līmenim (roka elkoņa locītavā ir saliekta 90 grādu leņķī);
 - 5.11. plecu josla nedrīkst būt pacelta uz augšu.
6. Ievērot atpūtas pauzes mācību darba laikā. Pēc mācību stundas, ik pēc 40 minūtēm veikt 5-10 minūšu garu atpūtas pauzi, kuras laikā pieceļas kājās, izstiepjās, veic nelielus izkustēšanās vingrinājumus. Atpūtas pauzes laikā vēdināt telpu.
7. Veikt atslodzes vingrojumus ķermenim pēc ilglaicīga mācību darba pie datora, piemēram:
 - 7.1. saāķēt kopā abas plaukstas un ar plaukstu iekšējo virsmu stiepties uz priekšu;
 - 7.2. saāķēt kopā abas plaukstas un ar plaukstu iekšējo virsmu stiepties uz augšu;
 - 7.3. ar vienu plaukstu apņemt otras rokas elkoni, pacelt abas rokas virs galvas un stiepties uz vienu pusi, pēc tam uz otru pusi;
 - 7.4. tuvināt abus plecus ausīm, pēc tam tos maksimāli turēt nolaistus uz leju;
 - 7.5. salikt abas rokas aiz muguras un pieliekt galvu uz vienu pusi, lai jūtama stiepšanas sajūta, pēc tam to darīt uz otru pusi.
8. Acīm veikt vingrinājumus, lai sabalansētu acu muskuļu darbību.
9. Datora vai viedierīces apgaismojumu nosaka pēc telpas vai vides apgaismojuma, kurā ierīce tiek lietota. Tumšākā telpā izvēlas zemāka spilgtuma ekrāna apgaismojumu, bet gaišā telpā ekrāna apgaismojumu palielina. Pielāgojot ekrāna spilgtumu, mazināt piepūli acīm.
10. Novērst ekrānā atspīduma rašanos. Izvairīties no ekrāna novietošanas pret logu vai citiem ekrāniem, piemēram, televizoru, lai izvairītos no redzes sasprindzinājuma.
11. Ievērot attālumu līdz ekrānam. Sēdekļa atzveltni novietot izstieptas rokas attālumā no monitora ekrāna. Ieteicamais acu līmenis ir 7–10 cm no ekrāna augšējās malas. Vēlamais attālums no acīm līdz ekrānam ir 45–75 cm.

Par rīcību situācijās, kuras iepriekš nevar paredzēt (piemēram, ja izcēlies ugunsgrēks, telpās jūtama gāzes smaka, plūdi, izteikti spridzināšanas draudi)

1. Noteikumi nosaka nosacījumus drošībai un rīcībai ārkārtējās situācijās, kuras iepriekš nevar paredzēt. Ārkārtēja situācija ir gadījumi, kad pastāv briesmas dzīvībai, veselībai, drošībai, apkārtējai videi vai īpašumam, piemēram: ugunsgrēks; jūtama gāzes smaka; atrasta ķīmiska viela, atrasts aizdomīgs priekšmets; izglītības iestādei izteikti spridzināšanas draudi, saņemts aizdomīgs pasta sūtījumi vai citi gadījumi, kas var liecināt par sprādzienbīstamību un ugunsgrēka rašanos izglītības iestādē.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem mācību e-vidē.
3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.
4. Kārtības noteikumu ievērošanai izglītības iestādes vadītājs ar rīkojumu nosaka atbildīgās personas.
5. Izglītības iestāde regulāri veic telpas un piekritīgās teritorijas preventīvu apsekošanu, pievēršot uzmanību aizdomīgām aktivitātēm (piemēram, personu aktivitātēm pie izglītības iestādes ēkām un piekritīgās teritorijas) un bez uzraudzības atstātiem saiņiem, somām vai citiem aizdomīgiem priekšmetiem.
6. Ja saņemtas ziņas par sprāgstvielām telpās vai spridzināšanas draudi, veikt šādas darbības:
 - 6.1. nekavējoši ziņot policijai par spridzināšanas draudiem, ka arī precīzi atreferēt saņemto ziņu. Ja saņemts e-pasts, to nepieciešams pārsūtīt uz Valsts policijas norādītu e-pastu, iepriekš sazinoties pa tālr. 110 vai 112. Ja ziņa par spridzināšanas draudiem saņemta telefoniski, nepieciešams precīzi fiksēt visu pausto informāciju un telefona numuru no kura veikts telefona zvans. Klātienē izteiktu spridzināšanas draudu gadījumā fiksē gan izteikto ziņu saturu, gan draudu izteicēja vizuālo identitāti un citus saistītos apstākļus;
 - 6.2. ja atrasts aizdomīgs priekšmets vai sainis, to neaiztikt. Sazināties ar Valsts policiju pa tālr. 110 vai 112.
 - 6.3. pēc informācijas nodošanas, rīkojas saskaņā ar Valsts policijas darbinieka sniegtajām norādēm.
7. Darbinieks nekavējoties ziņo izglītības iestādes atbildīgajai personai par ugunsdrošību vai arī citai administrācijas personai, lai visaptveroši reaģētu uz jau radošos vai iespējamo ārkārtējo situāciju. Izglītojamais (savu spēju robežās) ziņo jebkuram izglītības iestādes darbiniekam. Citas personas ziņo dežurantam vai citam darbiniekam, kas atrodas izglītības iestādē.
8. Izglītības iestādes vadītājs, atbildīgā persona par ugunsdrošību vai jebkurš cits darbinieks (ja neseko atbildīgo darbinieku rīcība) veic šādas darbības ugunsgrēka draudu gadījumā:
 - 8.1. mutiski norīko par visu evakuācijas durvju atvēršanu (atver direktors vai cits darbinieks);
 - 8.2. pārliecinās, vai ir iedarbināta ugunsgrēka izziņošanas sistēma un ir uzsākta cilvēku evakuācija;
 - 8.3. organizē evakuāciju pa centrālo izeju;
 - 8.4. ziņo Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam (turpmāk - VUGD), zvanot uz tālruna numuru 112 (ņemt vērā, ka telefona klausuli pirmais noliek VUGD dispečers);
 - 8.5. dod rīkojumu atvienot elektroenerģiju;
 - 8.6. ugunsgrēka gadījumā, ar darbinieku palīdzību, noskaidro tā izcelšanās vietu un uzsāk ugunsgrēka dzēšanu ar tuvumā esošo ugunsdzēsības aparātu;
 - 8.7. ja nepieciešams, izsauc uz ugunsgrēka vietu medicīnas vai citus avārijas dienestus;
 - 8.8. sagaida VUGD dienesta apakšvienības, informē VUGD darbiniekus par esošo situāciju un palīdz atrast visīsāko ceļu līdz ugunsgrēka izcelšanās vietai un ūdens ņemšanas vietām;
 - 8.9. noskaidro, vai ir veikta visu izglītojamo un darbinieku evakuācija, par cilvēku atrašanās vietām informē VUGD darbiniekus;

- 8.10. pēc iepriekš minēto darbību veikšanas, dodas uz drošu pulcēšanās vietu un savāc informāciju par evakuēto skaitu.
9. Ja ugunsgrēks izcēlies mācību stundas laikā:
 - 9.1. pedagogi atgādina izglītojamajiem paņemt līdzi mobilo telefonu, aizver logus un mierīgi organizē evakuāciju saskaņā ar katrā telpā esošajām evakuācijas norādēm. Gadījumā, ja evakuācijas ejas vai izejas ir piedūmotas, tad dodas uz tuvāko drošo evakuācijas izeju;
 - 9.2. dodas uz pulcēšanās vietu, kas izvietota drošā attālumā (ne tuvāk par 30 metriem) no negadījuma vietas;
 - 9.3. pedagogi veic izglītojamo uzskaiti un nekavējoties informē izglītības iestādes vadītāju par evakuēto personu skaitu (apkopo datus par izglītojamajiem, kas ieradušies uz nodarbībām, un evakuēto skaitu).
10. Ja ugunsgrēks izcēlies ārpus mācību laika (pasākumi, kursi, sapulces, utt.):
 - 10.1. apmeklētāji un citi ēkas lietotāji mierīgi, bez panikas dodas uz centrālo evakuācijas izeju;
 - 10.2. ja evakuācija pa centrālo evakuācijas izeju nav iespējama, tad dežurējošais administrācijas darbinieks organizē evakuāciju pa tuvāko drošo evakuācijas izeju;
 - 10.3. izvietojas drošā attālumā no negadījuma vietas;
 - 10.4. gaida turpmākos palīdzības dienestu vai atbildīgo darbinieku norādījumus.
11. Lai nodrošinātu pilnīgu izglītojamo un darbinieku (kā arī citu personu) evakuāciju, atbildīgā persona veic izglītības iestādes telpu apsekošanu un ziņo vadītājam (vai citai atbildīgajai personai) par apsekošanas rezultātiem un nodrošina, lai cilvēki bez attiecīga rīkojuma neatgriežas telpās.
12. Materiālo vērtību evakuāciju organizē tikai pēc tam, kad no bīstamās zonas evakuēti cilvēki.
13. Ja ugunsgrēka laikā nav iespējams izklūt no telpas, veic šādas darbības:
 - 13.1. noblīvē telpas durvis, lai mazinātu dūmu iekļūšanu telpā;
 - 13.2. izvietojas pie logiem, pēc iespējas zemāk, nedaudz atverot logus, lai nodrošinātu gaisa pieplūdi elpošanai, bet neradītu papildu caurvēju;
 - 13.3. paziņo par savu atrašanās vietu un gaida palīdzību no ārpuses.

Ceļu satiksmes drošība

1. Noteikumi nosaka nosacījumus ceļu satiksmes drošībai.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem mācību e-vidē.
3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.
4. Izglītojamie un pavadošie darbinieki uz ceļa pārvietojas pa ietvi, gājēju ceļu vai gājēju un velosipēdu ceļu, vai ceļa nomali. Ārpus apdzīvotām vietām gājēji, kuri iet pa brauktuves malu vai ceļa nomali, pārvietojas pretim transportlīdzekļa braukšanas virzienam. Velosipēdisti pārvietojas pa brauktuves malu vai ceļa nomali transportlīdzekļu braukšanas virzienā.
5. Izglītojamie piedalās ceļu satiksmē diennakts gaišajā laikā pa ietvēm, gājēju ceļiem vai gājēju un velosipēdu ceļiem. Ja šo ceļu nav, tad pārvietojas pa ceļa nomali transportlīdzekļu braukšanas virzienā kolonnā ne vairāk par diviem izglītojamiem rindā. Kolonnas priekšā un aizmugurē, tās kreisajā pusē, atrodas pieaugušais, kurš pavada grupu, turot sarkanus karodziņus.
6. Gājēji šķērso brauktuvi pa gājēju pārejām (pazemes vai virszemes). Ja šādu pāreju nav, tad krustojumos pa ietvju vai ceļa nomaļu iedomāto turpinājumu. Ja redzamības zonā gājēju pārejas vai krustojuma nav, brauktuvi atļauts šķērsot taisnā leņķī attiecībā pret brauktuves malu vietās, kur ceļš labi pārredzams uz abām pusēm.
7. Vietās, kur ceļu satiksme tiek regulēta, gājēji ievēro satiksmes regulētāja norādes vai gājēju luksofora signālu. Ja regulētāja vai luksofora nav, tad ievēro transportlīdzekļu satiksmes regulēšanas luksofora signālu.
8. Citos gadījumos gājēji iziet uz brauktuves tikai pēc tam, kad ir novērtējuši attālumu līdz transportlīdzekļiem, kas tuvojas, kā arī novērtējuši to braukšanas ātrumu un pārliecinājušies, ka brauktuves šķērsošana nav bīstama un ka netiks traucēta transportlīdzekļu satiksme.
9. Gājēji uz brauktuves nedrīkst kavēties vai bez vajadzības apstāties. Gājēji, kuri nav paguvuši šķērsot brauktuvi, apstājas uz drošības salas ceļu satiksmes normatīvo aktu izpratnē. Ja tādas nav, gājējs apstājas vietā, kur transporta plūsmas sadalās pretējos virzienos.
10. Gājēji drīkst turpināt šķērsot brauktuvi tikai pēc tam, kad ir pārliecinājušies, ka tas nav bīstami.
11. Gājējiem aizliegts šķērsot brauktuvi ārpus gājēju pārejas, ja ceļam ir sadalošā josla, vai vietās, kur uzstādīti nožogojumi gājējiem vai ceļu nožogojumi.
12. Ja tuvojas operatīvais transportlīdzeklis, gājēji nešķērso brauktuvi, dodot ceļu operatīvajam transportlīdzeklim.
13. Gaidīt autobusu, trolejbusu, tramvaju atļauts uz iekāpšanas laukumiem. Ja tādu nav, tad transportlīdzekli gaida uz ietves vai ceļa nomales.
14. Tramvaja pieturās, kur nav iekāpšanas laukumu, uz brauktuves drīkst uziet, lai iekāptu tramvajā. Tas atļauts tikai tad, kad tramvajs pilnīgi apstāties, obligāti pārliecinoties, vai netuvojās kāds transportlīdzeklis. Pēc izkāpšanas no tramvaja, gājēji atbrīvo brauktuvi.
15. Pasažieriem atļauts iekāpt transportlīdzeklī un izkāpt no tā pēc tam, kad transportlīdzeklis pilnīgi apstāties. No tā izkāpj no ietves vai ceļa nomales puses. Ja iekāpt bezsliežu transportlīdzeklī vai izkāpt no tā nav iespējams no ietves vai ceļa nomales puses, to dara no brauktuves puses, ievērojot piesardzību un neradot traucējumus citu transportlīdzekļu braukšanai.
16. Pasažieriem, kuru sēdvietas aprīkotas ar drošības jostām, braukšanas laikā piesprādzējas.
17. Braukt ar velosipēdu pa brauktuvi vai ceļa malu atļauts personām, kas nav jaunākas par 12 gadiem. Velosipēda tehniskais stāvoklis atbilst drošas braukšanas prasībām.
18. Velosipēdisti pa ceļu brauc vienā rindā, iespējami tuvāk brauktuves malai. Velosipēdisti var braukt arī par ceļa nomali un gājēju ietvi, netraucējot gājējiem.

19. Velosipēdistam aizliegts:

- 19.1. braukt, neturot stūri;
- 19.2. braukt, turoties pie cita transportlīdzekļa;
- 19.3. pārvadāt kravu, kas traucē vadīšanu vai apdraud citus ceļa satiksmes dalībniekus;
- 19.4. vest ar velosipēdu pasažierus, izņemot izglītojamos vecumā līdz septiņiem gadiem, ja ir iekārtoti papildu sēdekļi un droši kāpšļi kāju atbalstam;
- 19.5. braukt pretēji drošas braukšanas prasībām, apdraudot sevi un citus ceļu satiksmes dalībniekus.

Drošība uz ūdens un ledus

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka nosacījumus drošībai uz ūdens un ledus, lai novērstu izglītojamā dzīvībai un veselībai bīstamu situāciju rašanos upju, ezeru un ūdenskrātuvju tuvumā jebkurā gadalaikā.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem RTV mācību e-vidē.
3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.

2. Drošība uz ūdens

4. Atrodoties pie ūdens, jebkurā gadalaikā ievērot piesardzību un nepārvērtēt savus spēkus. Noslīkšanas risks iespējams gan vasarā, atpūšoties pie ūdenskrātuves, gan ziemā un pavasarī, ielūstot ledū.
5. Izvēlēties pašvaldības apstiprinātās peldvietas. Ja tādas nav, izvēlēties peldvietu ar lēzenu krastu, vēlams ar cietu pamatu. Upēs izvēlēties vietu, kur ir vismazākā straume, tuvumā nav atvaru vai citu bīstamu vietu.
6. Nepeldēties vienam. Ja uz ūdens radīsies problēmas, svarīgi, lai būtu cilvēki, kas spētu ekstremālā situācijā palīdzēt.
7. Nepeldēties stiprā vējā, naktī vai negaisa laikā.
8. Ja notikusi pārkaršana saulē, ūdenī iet lēnām, lai nebūtu strauja ķermeņa temperatūras maiņa, kas var izraisīt muskuļu krampjus vai sirdsdarbības un asinsrites traucējumus.
9. Vizinoties ar laivu, kuteri vai citu peldlīdzekli, uzvilkt glābšanas vesti.
10. Bērniem atļauts ūdenī spēlēties ar piepūšamām rotaļlietām, ja pieaugušais atrodas ūdenī starp krastu un dziļumu.
11. Ja bērns ūdenī atrodas dziļāk par jostasvietu, tad ar viņu nepārtraukti uztur vizuālo kontaktu.
12. Uzmanīties no viļņiem, kas var nogāzt no kājām. Vilkmes straume peldētāju var ienest dziļāk jūrā.
13. Ja izglītojamais iekļūst straumē, saglabāt mieru, peldēt pa straumi uz priekšu, cenšoties nokļūt tuvāk krastam.
14. Ūdenī neizsaukt maldinošus izteikumus par slīkšanu vai glābšanu, ja tas nav nepieciešams.
15. Aizliegts lēkt ūdenī no tramplīna, laipas, tilta vai krasta.
16. Aizliegts peldēt aiz bojām, kas ierobežo peldvietu.
17. Nedrīkst peldēties ūdens tilpnēs, kur tas ir aizliegts.
18. Palīdzības sniegšanu slīcējam sniedz persona, kura apguvusi peldēšanas tehniku un zina paņēmienus kā satvert cietušo un izvilkēt viņu krastā. Vienlaicīgi parūpējieties par savu drošību, izmantojot kādu peldlīdzekli (piem. bumbu, piepūšamās rotaļlietas vai tml.).
19. Slīcējam var sniegt palīdzību no krasta, pametot virvi vai kādu peldošu priekšmetu, kas palīdzētu noturēties virs ūdens.
20. Nelaiemes gadījumā nekavējoties izsaukt glābējus pa tālr. 112, pēc iespējas precīzāk norādot nelaiemes vietas koordinātes un piebraukšanas iespējas. Sagaidīt glābējus un norādīt cietušā atrašanās vietu.

3. Drošība uz ledus

21. Lielākā bīstamība darbībām uz ledus ir ziemas sākumā, kad ledus kārtā vēl nav izveidojusies pietiekami bieza, un pavasarī, kad ledus kļūst trausls.

22. Lai varētu droši slidot, spēlēt hokeju vai darīt ko citu uz ledus, nepieciešams vismaz 25 cm biezs ledus.
23. Ūdenstilpnes neaizsalst vietās, kur ūdenskrātuvēs ietek siltāks rūpnieciski izmantots ūdens, upju grīvās un sašaurinājumos, kuģošanas ceļos, zem tiltiem, zvejnieku izcirsto āliņģu vietās.
24. Ledus izturību mazina arī iesalušas niedres, krūmi vai citi priekšmeti.
25. Lai palīdzētu ledū ielūzušajam cilvēkam, viņam tuvojas rāpus vai guļus, netuvojoties līdz pašai ielūzuma vietai.
26. Ledū ielūzušajam apmēram no 2 -5 metru attāluma pamet auklu, sasietu apgērba gabalu, garu koku vai kādu citu priekšmetu.
27. Ja glābēji ir vairāki, ievēro, ka viens no otra atrodas 2 - 3 m attālumā.
28. Izvelkot cietušo uz ledus, tāpat rāpus virzās prom no bīstamās vietas līdz krastam. Pats glābējs nedrīkst aizmirst par iespējamām briesmām ielūzt ledū.
29. Ja pamanāt, ka cilvēki ir aizgājuši pārāk tālu no krasta un var rasties problēmas atgriezties atpakaļ, kā arī, ja cilvēks ir ielūzis ledū – nekavējoties zvanīt glābšanas dienestam pa tālr. 112. Centieties pēc iespējas precīzāk norādīt negadījuma vietu un tuvākos piebraukšanas ceļus. Sagaidīt glābējus un norādīt cietušā atrašanās vietu.

Noteikumi par personas higiēnu un mācību darba higiēnu

1. Mērķis un attiecināmība

1. Noteikumi nosaka nosacījumus personas higiēnai un mācību darba higiēnai.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem RTV mācību e-vidē.
3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.
4. Personas higiēna ietver roku higiēnas ievērošanu, personīgās higiēnas ievērošanu, respiratorās etiķetes ievērošanu.

2. Roku higiēnas ievērošana

5. Roku higiēnas ievērošanā būtiski ir mazgāt rokas, kad tas ir nepieciešams, sevišķi šādos gadījumos:
 - 5.1. pēc tualetes apmeklēšanas;
 - 5.2. pēc deguna šņaukšanas, klepošanas vai šķaudīšanas;
 - 5.3. pēc pieskaršanās dzīvniekiem, dzīvnieku barošanas vai to atkritumu savākšanas;
 - 5.4. pēc uzkopšanas darbiem un pieskaršanās atkritumiem;
 - 5.5. pēc sabiedrisko vietu apmeklēšanas;
 - 5.6. ierodoties izglītības iestādē vai mājās;
 - 5.7. pirms ēšanas un dzeršanas vai ēdiena pasniegšanas;
 - 5.8. pirms zāļu lietošanas, rīcības ar kontaktlēcām;
 - 5.9. kad rokas ir acīmredzami netīras;
 - 5.10. ja konkrētā situācijā rodas šaubas par roku tīrību.
6. Lai pareizi mazgātu rokas, veikt šādas darbības:
 - 6.1. pirms roku mazgāšanas pārliedzināties, vai pie roku mazgātnes ir visi nepieciešamie piederumi roku mazgāšanai;
 - 6.2. saslapina rokas un apakšdelmus zem tekošas ūdens strūkļas;
 - 6.3. pārklāj rokas ar ziepēm (ieteicams izmantot šķidrās ziepes no slēgta trauka, jo uz cieta ziepju virsmām un ziepju traukos var saglabāties dažādi mikroorganismi no iepriekšējiem lietotājiem);
 - 6.4. ziepes rokās saputo;
 - 6.5. vismaz 15 sekundes ieziepē visas roku virsmas, jo katra mazgāšanas līdzekļa efektivitāte ir atkarīga no tā iedarbības laika;
 - 6.6. ieziepētas plaukstas berž no visām pusēm, pirkstu starpas, pirkstu galus pretējās rokas delnās, abu plaukstu virspusi, abus īkšķus pretējās rokas delnās, kā arī iztīra nagus. Šajā laikā rokas netur zem ūdens strūkļas;
 - 6.7. vismaz 10 sekundes rokas skalo zem tekošas ūdens strūkļas;
 - 6.8. roku mazgāšanas laikā izvairās no ūdens šļakstīšanās vai pieskaršanās izlietnei;
 - 6.9. rokas nosusina ar tīru dvieli. Ārpus dzīvesvietas ieteicams izmantot vienreizlietojamus papīra dvielus. Koplietojamie auduma dvieli nav ieteicami.
 - 6.10. ar roku regulējamu ūdens krānu (maisītāju) aizgriež ar papīra dvieļa palīdzību. Uz ūdens krāna rokturiem var atrasties infekcijas slimību izraisītāji, jo tiem pieskaras arī pirms roku mazgāšanas;
 - 6.11. papīra dvieli met atkritumu tvertnē, nepieskaroties papīrgrozam ar rokām.

7. Ja nav pieejams aprīkojums roku mazgāšanai, ir pārtraukta ūdens padeve vai nav pieejams dzeramā ūdens kritērijiem atbilstošs ūdens, roku dezinfekciju var veikt bez mazgāšanas, lietojot ātras iedarbības roku dezinfekcijas līdzekli. Roku dezinfekciju bez mazgāšanas vēlams tikai tad, ja rokas nav īpaši netīras.

3. Personīgas higiēnas ievērošana

8. Viens no personiskās higiēnas pamatelementiem ir ādas kopšana un matu kopšana. Ķermeni mazgā 4 vai 5 reizes nedēļā, mainot arī veļu. Siltākā laika periodā ķermeni mazgā biežāk.
9. Sevišķi rūpēties par roku tīrību. Roku āda izdala īpašas vielas, kas spēj iznīcināt uz tās nonākušos mikroorganismus. Jo tīrāka ir roku āda, jo spēcīgāka ir šo baktericīdu iedarbība; piem., uz tīrām rokām nonākušo baktēriju skaits 10 minūtēs samazinās par 15 procentiem, bet uz netīrām rokām 20 minūšu laikā – par 5 procentiem.
10. Līdz pat 95 procentiem kopējā baktēriju skaita uzkrājas zem nagiem, tāpēc svarīga ir pareiza nagu kopšana.
11. Mutes dobuma un zobu kopšana ne tikai palīdz saglabāt zobus, bet arī novērš dažu orgānu (sirds, locītavu, nieru u.c.) slimības.
12. Regulāri tīrīt apģērbu un apavus, kopt dzīvojamo platību, kurā uzturas.
13. Matus mazgāt regulāri, sakopt. Ir nepieciešams izmantot higiēnas kopšanas individuālos līdzekļus (ķemme, vienreizējās lietošanas salvetes).
14. Svarīgs personiskās higiēnas elements ir norūdināšanās un fiziskās kultūras pasākumi – rīta vingrošana, fizikultūras pauzes mācību darba laikā, kuras atjauno darbaspējas un palielina arī ražīgumu, fiziskās kultūras pasākumi atpūtas stundās pēc mācībām, piem., sporta nodarbības, pastaigas u.c.
15. Veselību un garīgo darbaspēju saglabāšanos sekmē racionāls un regulārs dienas režīms. Katra regulāra un noteiktā laikā izpildīta darbība kļūst par nosacījuma kairinātāju nākamajai darbībai, tāpēc atsevišķu nodarbību veids noteiktās stundās, kā arī regulāra mācību un atpūtas mija taupa organisma spēkus, palielina darbaspējas un labvēlīgi ietekmē veselību.
16. Dienas režīmā paredz rīta un vakara higiēnu, vingrošanu, izglītības darbu un interešu izglītību, mājas darbu, atpūtu.
17. Viens no pilnīgākiem un organismam nepieciešamākiem atpūtas veidiem ir miegs. Lai miegs būtu pilnvērtīgs, tas ir regulārs, nepārtraukts, dziļš, pietiekami ilgs, guļot higiēniskos apstākļos. Vēlams, lai gaisa temperatūra guļamistabā ir 15-22 grādi. Vasarā ieteicams gulēt pie atvērta loga, bet ziemā vismaz pie atvērta vēdlodziņa, ja to atļauj meteoroloģiskie apstākļi.

4. Respiratorās etiķetes ievērošana

18. Klepojot un šķaudot, aizklāt degunu un muti ar vienreizlietojamo salveti, pēc lietošanas izmantoto salveti izmest un nomazgāt rokas ar ziepēm un ūdeni. Ja nav pieejamas salvetes, šķaudot vai klepojot, cik iespējams, aizklāt muti un degunu nevis ar plaukstu, bet ar saliektas rokas elkoņa locītavas iekšējo virsmu.
19. Izvairieties pieskarties mutei, acīm, degunam ar nemazgātām rokām.
20. Regulāri un rūpīgi mazgāt rokas ar ziepēm un ūdeni, lai izvairītos no vīrusa pārnesšanas ar rokām uz savu seju vai citiem cilvēkiem.
21. Gadījumos, kad ūdens nav pieejams, roku tīrīšanai izmantot spirtu saturošus dezinfekcijas līdzekļus vai speciālās mitrās salvetes.
22. Īpaši pievērst uzmanību roku mazgāšanai pirms ēšanas vai dzeršanas, pēc tualetes apmeklēšanas, pirms un pēc darba ar viedierīcēm.

23. Censties izvairīties no kontakta ar personām, kurām ir gripai līdzīgi simptomi vai uzturieties vairāk nekā 1 m attālumā no tām.
24. Slimniekam neapmeklēt izglītības iestādi, palikt mājās un sazināties ar savu ģimenes ārstu.
25. Ja ir aizdomas par saslimšanu ar Covid 19 infekcijas slimību nekavējoties sazināties ar savu ģimenes ārstu.

5. Mācību darba higiēna

26. Ievērot tīrību un kārtību telpā un mācību vietā, kā arī personīgās higiēnas prasības.
27. Klāties vebināru un konsultāciju laikā izglītojamā apģērbs un matu sakārtojums ir kārtīgs, lai tas netraucētu mācību uzdevumu veikšanu un neradītu risku veselībai.
28. Klāties vebināru un konsultāciju laikā ievērot kārtīgu un pieklājīgu izskatu.

Drošības noteikumi izglītības iestādes organizētajos pasākumos, tostarp ekskursijās un pārgājienos

1. Noteikumi nosaka nosacījumus izglītojamo drošībai, izglītības iestādes organizētajos pasākumos.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti RTV mācību e-vidē.
3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.
4. Pirms došanās izglītības iestādes organizētā pasākumā, tostarp ekskursijā vai pārgājienā, atbildīgais pedagogs rīkojas un izpilda noteiktas organizatoriskās prasības atbilstoši normatīvajiem aktiem par izglītojamo drošību.
5. Dodoties pastaigā, ekskursijā vai pārgājienā izglītojamie ir sezonai un laika apstākļiem atbilstošā apģērbā.
6. Ja izglītojamo aizvešanai uz ekskursiju vai pārgājienu vietām izmanto sabiedrisko transportu, iekāpšana transportlīdzeklī notiek pa grupām pedagoga pavadībā. Pirmie transportlīdzeklī kāpj izglītojamie un pēc tam – persona, kura viņus pavada (ja nepieciešama pavadošā persona saskaņā ar normatīvajiem aktiem par izglītojamo drošību). Tādā pašā kārtībā notiek izglītojamo izkāpšana no transportlīdzekļa.
7. Pirms došanās ekskursijā vai pārgājienā atbildīgā persona iepazīstina izglītojamos ar dabas aizsardzības kārtību un informē izglītojamos par indīgiem augiem un rāpuļiem, kurus iespējams sastapt ekskursijas vai pārgājiena laikā.
8. Bīstamas situācijas gadījumā atbildīgā persona pārtrauc ekskursiju vai pārgājienu un informē par to direktoru.
9. Ekskursijas vai pārgājiena laikā atbildīgā persona nodrošina nepieciešamo drošības noteikumu ievērošanu.
10. Sastopoties ar sprāgstvielām vai citām bīstamām vielām, izglītojamais nekavējoties par to ziņo atbildīgajai personai un ievēro šādus piesardzības pasākumus:
 - 10.1. nekustināt no vietas, necelt, nemest un nesist pa bīstamo objektu;
 - 10.2. aizliegts izjaukt, nest uz mājām, likt ugunī vai ūdenī bīstamo objektu;
 - 10.3. distancēties pašam un atturēt no piekļūšanas objektam citus izglītojamos.
11. Ja noticis nelaimes gadījums, atbildīgā persona:
 - 11.1. cietušajam sniedz pirmo palīdzību;
 - 11.2. ja nepieciešams, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību vai organizē cietušā nogādāšanu ārstniecības iestādē;
 - 11.3. par nelaimes gadījumu nekavējoties informē direktoru un cietušā likumiskos pārstāvjus.

Drošības noteikumi sporta sacensībās un nodarbībās

1. Noteikumi nosaka nosacījumus izglītojamo drošībai sporta sacensībās un nodarbībās.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti mācību e-vidē.
3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.
4. Sporta sacensības un nodarbības (izņemot sporta veidus apvidū) rīko sporta zālē vai sporta nodarbībām pielāgotās vietās (piemēram, stadions), kas atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.
5. Sporta sacensības un nodarbības rīko tikai tādos laika apstākļos, kas neapdraud izglītojamā veselību un drošību.
6. Sporta sacensībās ir klātesoša sertificēta ārstniecības persona vai ar vadītāja rīkojumu nozīmēta persona pirmās palīdzības sniegšanai.
7. Atbildīgais pedagogs ne vēlāk kā trīs dienas pirms sporta sacensībām informē dalībnieku likumiskos pārstāvjus par sacensību veidu, laiku, vietu, pārvietošanās iespējām un saziņas iespējām.
8. Ārkārtas situācijas gadījumā, saskaņā ar evakuācijas plānu, nekavējoties pamest sporta zāli un izsaukt glābšanas dienestu, zvanot par tālr. 112.

Drošība darbā pie datora. Drošība internetā.

1. Pirms darba uzsākšanas jāsakārto sava darba vieta atbilstoši ergonomikas prasībām.
2. Uz tastatūras paneļa nedrīkst atrasties nekādi priekšmeti, uz datorgalda drīkst atrasties tikai darbam nepieciešamie priekšmeti (pildspalva, burtnīca un c.).
3. Strādājot ar datoru, ir jāatrodas vismaz 40 cm no monitora, darbs bez pārtraukuma nedrīkst būt ilgāks par 60 minūtēm.
4. Ja darba laikā rodas elektrobojājumi (dzirksteļošana, dūmu vai liesmu parādīšanās), nekavējoties jāpārtrauc darbs, datortehnika jāatslēdz no elektriskā tīkla, par radušos situāciju jāinformē vecāki.

Drošība internetā.

5. Datora aizsargāšana:
 - 5.1. Atjauniniet operētājsistēmu.
 - 5.2. Izmantojiet pretvīrusu programmu.
 - 5.3. Izmantojiet ugunsdrošību.
 - 5.4. Izveidojiet svarīgu failu dublējumkopijas.
 - 5.5. Ievērojiet piesardzību, lejupielādējot.
6. Sevis aizsargāšana tiešsaistē:
 - 6.1. Esiet piesardzīgs, norādot personisku informāciju.
 - 6.2. Domājiet, ar ko jūs sarakstāties.
 - 6.3. Atcerieties, ka tiešsaistē ne uz visu var paļauties un ka ne visi ir godīgi.
 - 6.4. Atcerieties, ka tiešsaistē jābūt uzmanīgam ne tikai par savu, bet arī par citu lietotāju drošību.

Drošības noteikumi fizikas nodarbībās laboratorijā un praktiskajos darbos

1. Fizikas kabinetā drīkst ienākt tikai ar pedagoga atļauju, organizēti, bez grūstīšanās, līdzīgi ņemot nepieciešamos piederumus.
2. Nodarbības laikā uz soliemi drīkst atrasties tikai nepieciešamie mācību līdzekļi, instrumenti un aparāti.
3. Nodarbības laikā jābūt disciplinētam un precīzi jāizpilda pedagoga norādījumi.
4. Darbu nedrīkst uzsākt bez pedagoga atļaujas.
5. Ierīces, materiāli un iekārtas darba vietā jāizvieto tā, lai tiem nebūtu iespējams krist un apgāzties, nepieciešamības gadījumā stikla trauki jānostiprina statīva turētājā.
6. Pirms darba uzsākšanas, nepieciešams uzmanīgi iepazīties ar tā saturu un izpildīšanas gaitu.
7. Mēģinājumos nedrīkst pieļaut mēraparātu maksimālo slodzi, strādājot ar stikla traukiem un ierīcēm, ir jābūt īpaši piesardzīgiem.
8. Montējot eksperimenta iekārtu, izmantojiet vadus ar uzgaļiem un aizsargājošiem apvalkiem, bez jebkādiem redzamiem bojājumiem.
9. Montējot elektriskās ķēdes, izvairieties no vadu krustošanās; aizliegts izmantot vadus ar nolietotu izolāciju un vaļējus slēdžus, ja spriegums lielāks par 42V.
10. Elektriskai ķēdei sprieguma avotu drīkst pieslēgt pašu pēdējo, samontēto ķēdi ieslēdz tikai pēc pedagoga pārbaudes un atļaujas. Sprieguma esamību ķēdē pārbauda tikai ar speciāliem aparātiem.
11. Nedrīkst pieskarties zem sprieguma esošiem neizolētiem ķēdes elementiem. Ķēdes elementu vai to detaļu nomaiņu var veikt tikai tad, ja elektrobarošanas avots ir pilnībā atslēgts no strāvas.
12. Uzmanīgi jāseko, lai darba laikā nejauši nepieskartos elektromotora mašīnas rotējošām daļām.
13. Ja darba laikā rodas elektrobojājumi (dzirksteļošana, dūmu vai liesmu parādīšanās), nekavējoties jāpārtrauc darbs, iekārtas jāatslēdz no elektriskā tīkla, par radušos situāciju jāinformē pedagogs.
14. Nedrīkst pamest darba vietu bez pedagoga atļaujas, pēc stundas tā jāsakārto.
15. Ja gūts savainojums vai apdegums, par to nekavējoties jāziņo pedagogam, kurš nepieciešamības gadījumā sniedz pirmo medicīnisko palīdzību.

Drošības noteikumi ķīmijas un bioloģijas nodarbībās laboratorijā un praktiskajos darbos

Ķīmijas laboratorijā:

1. Pirms eksperimenta sākšanas rūpīgi izlasīt eksperimenta veikšanas aprakstu vai noklausīties pedagoga norādījumus par eksperimenta veikšanas gaitu.
2. Veicot eksperimentu, stingri ievērot darba aprakstā doto darba gaitu un izmantot tikai tādus vielu daudzumus, kādi doti darba aprakstā.
3. Eksperimenta veikšanas laikā ieteicams lietot aizsarglīdzekļus: aizsargbrilles un aizsargcimds. Strādājot ar kodīgām, indīgām un viegli uzliesmojošām vielām aizsarglīdzekļus lietot obligāti.
4. Veicot eksperimentus, noņemt rotas lietas, kas var traucēt eksperimenta veikšanu vai eksperimenta veikšanas gaitā var tikt bojātas. Garus matus sasiet, lai tie neieklūtu vielās vai nepieklūtu atklātai liesmai.
5. Vienmēr lietot tikai tīrus laboratorijas traukus. Ja par trauku tīrību nav pārliecības, tad tos pirms eksperimenta uzsākšanas izmazgāt un izžāvēt.
6. Pirms vielu lietošanas, uzmanīgi izlasīt uzrakstu uz vielu pudelītes vai cita iepakojuma. Iepazīties ar ķīmisko vielu un ķīmisko produktu marķējumu. Eksperimentiem nedrīkst izmantot vielas, uz kuru iepakojuma vai pudelītēm nav vielas nosaukuma.
7. Vielas neņemt ar rokām. Vielu pārbēršanai izmantot porcelāna karotītes, lāpstiņas u.c. Pēc vielas paņemšanas nedrīkst atstāt uz galda atvērtu trauku ar vielu.
8. Vielu pārbēršanu vai pārlišanu veic uz galda vai velkmes skapī. Nobirušas vai pārlietas vielas nedrīkst savākt un atbērt vai atliet vielu traukos. Atkarībā no vielas īpašībām tās savākt, izbērt vai izliet tam paredzētos traukos. Lai neitralizētu izlijušu sārmu vai skābes šķīdumu, izmantot sagatavotu etiķskābes vai sodas šķīdumu.
9. Vielas negaršot!
10. Veicot eksperimentus neēst un nenovietot pārtikas produktus uz eksperimentu galda, izņemot gadījumus, kad paredzēti īpaši eksperimenti ar pārtikas produktiem.
11. Lai noteiktu vielas smaržu, trauku ar vielu netuvināt sejai, bet ar plaukstu veikt vēdinošu kustību virs trauka atveres, novirzot tvaikus vai gāzi deguna virzienā. Tos ieelpot uzmanīgi.
12. Eksperimentus, kuros izdalās veselībai kaitīgas vai kairinošas vielas, veikt velkmes skapī ar ieslēgtu ventilāciju.
13. Vielu karsēšanai lietojot spirta lampiņu, ievērot šādus noteikumus:
 - 13.1. noņemt spirta lampiņai vāciņu un aizdedzināt daksti ar sērskociņu; neaizdegt vienu spirta lampiņu ar otru lampiņu;
 - 13.2. lai spirta lampiņu nodzēstu, tai uzlikt vāciņu; liesmu nenopūst;
 - 13.3. neatstāt bez uzraudzības degošu spirta lampiņu.
14. Karsējot vielas, trauku ar vielu iestiprināt mēģeņu turētājā, statīvā vai izmantot tīģeļknaibles. Karstu trauku neņemt ar rokām.
15. Karsēšanas laikā neielūkoties traukā no augšas. Nepavērst karsējamās mēģenes atvērto galu pret cilvēku.
16. Viegli uzliesmojošas un sprāgstošas vielas neturēt atklātas liesmas vai stipri uzkarētu priekšmetu tuvumā.
17. Ja eksperimenta laikā vielas aizdegas, tad dzēšanai izmantot vielu īpašībām atbilstošus dzēšanas līdzekļus. Ar ūdeni nedzēst vielas, kuras reaģē ar ūdeni, vielas, kuru blīvums ir mazāks par ūdens blīvumu, un vielas, kuras nešķīst ūdenī. Šādu vielu dzēšanai izmantot smiltis vai speciālos ugunsdzēsamos aparātus.
18. Atšķaidot koncentrētas skābes, skābi liet ūdenī, maisījumu pastāvīgi maisot.

19. Ja, strādājot ar kodīgām vielām, tās nokļūst uz ādas vai acīs, tad nekavējoties skalot cietušo vietu ar lielu tekoša ūdens daudzumu. Par negadījumu tūlīt informēt pedagogu.
20. Lietojot mēraparātus, ievērot aparāta lietošanas instrukciju. Nedrīkst mēraparātu piesārņot ar vielām.
21. Izlietotās vielas izliet vai izbērt tikai pedagoganorādītajos traukos.
22. Pēc eksperimenta sakārtot savu darba vietu un obligāti nomazgāt rokas.

ĶĪMISKO VIELU UN ĶĪMISKO PRODUKTU BĪSTAMĪBAS KLASĒS UN TO APZĪMĒJUMS

Bīstamība videi

Toksisks

Oksidētājs

Kodīgs

Sprādzienbīstams

Viegli uzliesmojošs

Bīstamība veselībai

Zem spiediena esoša gāze

Nopietna bīstamība veselībai

Bioloģijas laboratorijā:

1. Pirms jebkura darba pedagogs instruē izglītojamos (ar atbilstošo instruktāžu) par konkrētā darba specifiku.
2. Bioloģijas kabinetā drīkst ienākt tikai ar pedagoga atļauju, organizēti, bez grūstīšanās, līdzīgi ņemot klātienē nodarbībai nepieciešamos piederumus.
3. Par riska faktoriem nodarbībās bioloģijas kabinetā (laboratorijā) uzskatāmi:
 - 3.1. Duroši un griezoši instrumenti (skalpeļi, šķēres, preparējamās adatas u.c.);
 - 3.2. Laboratorijas stikla iekārtas un priekšmeti (mēģenes, vārglāzes, priekšmetstikliņi, segstikliņi un citi stikla izstrādājumi).
4. Pirms nodarbību sākuma:
 - 4.1. Katram izglītojamam jāatrodas savā nodarbībām paredzētajā vietā un jālieto tikai attiecīgajai nodarbībai paredzētie darbarīki, materiāli un mēraparāti.
 - 4.2. Uz galda nedrīkst atrasties izglītojamā piederoši priekšmeti, kas nav nepieciešami darba veikšanai.

- 4.3. Pirms praktiskā darba uzsākšanas, pedagogs instruē izglītojamos par darba norisi un nepieciešamajiem drošības pasākumiem. Tikai pēc tam izglītojamie uzsāk darbu ar laboratorijas aprīkojumu.
- 4.4. Pirms darba uzsākšanas jānoņem rotaslietas, kuras var traucēt darba veikšanai vai darba veikšanas laikā var tikt bojātas, kā arī jāsavāc mati tā, lai tie neiekļūtu vielās vai ierīcēs.
- 4.5. Pirms mērījumu uzsākšanas jānoskaidro, kādam mērāpjomam katra ierīce ir paredzēta un kāds ir sagaidāmais mērījuma rezultāts.
- 4.6. Pirms darba uzsākšanas jāizlasa darba apraksts un jāseko gan rakstītajām instrukcijām, gan pedagoga norādēm.
5. Nodarbības laikā:
 - 5.1. Darba gaitā jā rūpējas, lai darba vieta būtu kārtībā, darba veikšanas laikā jāsaudzē iekārtas un mēbeles, nedrīkst skaļi sarunāties un traucēt citiem.
 - 5.2. Jālieto tikai paredzētās atbilstošās iekārtas, ierīces un trauki, tie jānostiprina tiem piemērotos statīvos. Ierīces, trauki un atkritumi jānovieto tiem paredzētajās vietās
 - 5.3. Eksperimentos izmantojamās vielas un preparātus aizliegts garšot.
 - 5.4. Veicot eksperimentus, nedrīkst ēst/dzert un uz galda, uz kura tiek veikts eksperiments.
 - 5.5. Lietojot mēraparātus, jāievēro aparāta lietošanas instrukcija
 - 5.6. Skalpelī, šķēres, preparējamās adatas tur aiz roktura. Nedrīkst turēt instrumentus ar aso galu pret sevi vai citiem, tos nedrīkst turēt tuvu pie acīm.
 - 5.7. Gatavojot mikropreparātus, segstikliņi jātur aiz malām ar labās rokas diviem pirkstiem un jānovieto paralēli priekšmetstikliņam, kas jātur kreisajā rokā.
 - 5.8. Priekšmetstikliņš un segstikliņš jāsatver viegli, un tos nedrīkst turēt tuvu pie acīm.
 - 5.9. Strādājot ar mikroskopu, priekšmeta galdiņu tuvina objektīvam, neskatoties okulārā, bet uz objektīvu, lai nesaplēstu segstikliņu.
 - 5.10. Ar stikla traukiem jāstrādā uzmanīgi. Lai neievainotu pirkstus, nedrīkst stingri spiest uz trauslo mēģeņu, ķīmisko trauku sienām, tos nedrīkst turēt tuvu pie acīm.
 - 5.11. Aparāti (arī galda lampas) jāieslēdz tikai ar pedagoga atļauju un pēc darba beigšanas nekavējoties jāatslēdz no strāvas avota.
 - 5.12. Mācību grāmatas un citu kabinetā esošo mācību literatūru drīkst izmantot tikai ar pedagoga atļauju.
 - 5.13. Inventāru un uzskates līdzekļus, kas atrodas kabinetā, bez pedagoga atļaujas aiztik nedrīkst.
 - 5.14. Lietojot sausā spirta degli, ir jāuzmanās no apģērba un matu saskaršanās ar atklātu liesmu, to nodzēst drīkst tikai lietojot speciālu vāciņu.
 - 5.15. Karsējot šķīdumus mēģenē, drīkst lietot tikai speciālu tās turētāju, nedrīkst pavērst mēģenes vaļējo galu pret sevi un saviem biedriem.
 - 5.16. Izpildot darbus, kuri saistīti ar šķīdumu karsēšanu, darba vietu nedrīkst atstāt bez uzraudzības.
6. Rīcība traumas vai inventāra bojājuma gadījumā.
 - 6.1. Par jebkuru traumu vai iekārtu bojājumu (trauku, segstikliņu, priekšmetstikliņu saplīšanu) nekavējoties ziņot pedagogam.
 - 6.2. Ierīces bojājuma gadījumā nekavējoties ziņot pedagogam.
 - 6.3. Ja rodas stikla lauskas, tās nedrīkst uzlasīt ar rokām. Tās jāsavāc ar slotiņu.
7. Pēc darba beigšanas:
 - 7.1. Beidzot darbu ar mikroskopu, mikroskops jāatvieno no strāvas, tam jāuzliek pārsegs un tas jānovieto noteiktā vietā.
 - 7.2. Priekšmetstikliņi un segstikliņi jānomazgā un jānovieto uz dvieļīša vai salvetes.
 - 7.3. Visi mērapratāti un ierīces jānovieto tiem paredzētajās kastītēs.
 - 7.4. Pēc darba beigšanas vienmēr jāsakārto un jānotīra darba vieta.

Drošības noteikumi dabaszinību nodarbībās laboratorijā un praktiskajos darbos

1. Vispārīgie drošības noteikumi

1. Pirms jebkura darba pedagogs instruē izglītojamos (ar atbilstošo instruktāžu) par konkrētā darba specifiku.
2. Darbu sāk tikai tad, kad ir skaidri zināms, kas jādara, un ir izskaidrota darba gaita vai norādījumi.
3. Izglītojamie nedrīkst patstāvīgi atvērt skapjus vai plauktus, kā arī rīkoties ar ķīmikālijām un ierīcēm bez pedagoga atļaujas.
4. Mobilās ierīces nodarbības laikā ir aizliegts izmantot, izņemot gadījumus, kad pedagogs ir devis par to skaidrus norādījumus.
5. Katrs Izglītojamais ir atbildīgs ne tikai par savu, bet arī par līdzcilvēku drošību.
6. Izglītojamie ir materiāli atbildīgi par nodarbības laikā izmantoto mēbeļu, iekārtu, mācību līdzekļu un grāmatu saglabāšanu.

2. Darba disciplīna un uzvedība

7. Darba laikā jāievēro disciplīna un pedagoga noteiktā darba gaita. Nedrīkst skaļi sarunāties vai pļāpāt, traucēt citus, rīkoties patvaļīgi vai mainīt darba veikšanas soļus. Norādes jāizpilda tieši tā, kā tās noteicis pedagogs.
8. Laboratorijā nedrīkst skriet, grūstīties vai vieglprātīgi izturēties pret aprīkojumu. Pārvietoties jācenšas mierīgi un uzmanīgi.
9. Ēšana un dzeršana laboratorijā un praktisko darbu laikā ir kategoriski aizliegta. Tāpat stingri aizliegts ēst vai pagaršot praktiskajos un laboratorijas darbos piešķirtās vielas.
10. Nodarbības noslēgumā izglītojamie sakārto savu darba vietu un pārliecinās, ka tā ir tīra un droša.
11. Pēc klātienēs nodarbības izglītojamie disciplinēti atstāj kabinetu.

3. Individuālie aizsardzības līdzekļi

12. Ja darbs prasa, izglītojamiem obligāti jālieto halāts, aizsargbrilles, gumijas cimdi vai citi pedagoga norādītie aizsarglīdzekļi.
13. **Aizsargbrilles** – obligāti lietojamas, ja notiek karsēšana, vielu jaukšana vai darbības, kur iespējami šļaksti.
14. **Gumijas cimdi** – obligāti lietojami, strādājot ar šķīdumiem, kas var kairināt ādu, vai ar karstiem traukiem.
15. **Halāts** – obligāti lietojams visos darbos ar ķīmikālijām vai karstuma avotiem.
16. Garie mati jāsaista (jāsasien copē), lai tie netraucētu darbā ar atklātu liesmu vai ierīcēm.

4. Darbs ar ķīmiskām vielām

17. Vielu daudzumi – lieto tikai tos, ko norādījis pedagogs. Ja nav precīzu norāžu: cietai vielai – zirņa lielums, šķidrumam – līdz 1 ml.
18. Vienmēr pārliecinies par vielas nosaukumu uz etiķetes, turot trauku ar uzrakstu uz augšu. Aizbāžņus nedrīkst sajaukt starp dažādiem traukiem.
19. Nepareizi paņemtas vielas nedrīkst bērt vai liet atpakaļ traukā – tās jāizmet speciāli paredzētajā vietā.

20. Gāzu ostīšana – tikai piesardzīgi un ar pedagoga atļauju. Nekad netuvini degunu tieši traukam – aromātu pievādina distancēti, vēdinot tvaikus ar roku no pudelītes vai mēģenes virzienā. Vielas pagāršot vai piedāvāt citiem ir stingri aizliegts.
21. Izlietnēs drīkst liet tikai ūdeni. Ķīmikālijas un cietos atkritumus izmet speciāli paredzētajos traukos.

5. Īpašas prasības darbā ar bīstamām vielām

22. Darbojoties ar stiprām skābēm un bāzēm, jāievēro īpaša piesardzība:
 - 22.1. šie darbi jāveic tikai pedagoga klātbūtnē un pēc viņa norādījumiem;
 - 22.2. obligāti jālieto aizsargbrilles, halāts un gumijas cimdi;
 - 22.3. skābes vienmēr lej pie ūdens, nevis otrādi;
 - 22.4. šķīdumus ņem tikai ar paredzētajiem piederumiem;
 - 22.5. ja uz ādas vai apģērba nokļūst skābe vai bāze, vieta nekavējoties jāskalo ar lielu ūdens daudzumu;
 - 22.6. par jebkuru nelaimes gadījumu nekavējoties jāziņo pedagogam.
23. Ugunsgrēka gadījumā izglītojamie pārtrauc darbu un seko pedagoga norādījumiem; ja iespējams, izslēdz degļus vai ierīces. Nelielus degumus drīkst apsegt ar ugunsdrošības paklājiņu.

6. Darbs ar aprīkojumu un mērinstrumentiem

24. Karsējot mēģeni, sākumā karsē tikai virsējo šķidruma slāni. Atvērtā mēģenes mala nedrīkst būt pavērsta pret sevi vai citiem.
25. Mērtrauku racionāla lietošana – jāizvēlas piemērota tilpuma trauki un piederumi:
 - 25.1. pipetes – atbilstoši vielas daudzumam (mazam daudzumam – pilienpipete);
 - 25.2. mērcilindri – izvēlas tilpumu, kas ir tuvāks mērāmās vielas daudzumam (piem., 10 ml mērīšanai labāk 25 ml, nevis 250 ml mērcilindrs);
 - 25.3. vārglāzes – lieto tikai nepieciešamā tilpuma, izvairoties no pārlietu lielām;
 - 25.4. šķīdumu jaukšanai un karsēšanai lieto tikai tam paredzētās vārglāzes vai mēģenes.

Piemērs: ja nepieciešams nomērīt 2 ml šķīduma, jāizmanto 5 vai 10 ml mērcilindrs, nevis 100 ml.
26. **Elektrodrošība** – ar elektriskām ierīcēm rīkojas tikai ar pedagoga atļauju. Nedrīkst pieskarties vadiem ar mitrām rokām, ievietot svešķermeņus rozetēs vai kustīgiem mehānismiem. Bojātu vadu, rozetes vai ierīču gadījumā nekavējoties jāziņo pedagogam.

7. Drošība darbā ar mikroskopu un preparātiem

27. Mikroskopu pārvieto uzmanīgi, turot to aiz roktura un balstot ar otru roku zem pamatnes.
28. Mikroskopu novieto stabili uz galda, ne pārāk tuvu malai.
29. Objektīvus un okulārus nedrīkst aiztikt ar pirkstiem; tos tīra tikai ar speciālu salveti.
30. Preparātus gatavo uzmanīgi, stikliņus ņemot aiz malas, lai nesavainotos ar asajām šķautnēm.
31. Lietojot šķīdumus, lieko daudzumu noslauka ar salveti, lai neveidotos peļķes.
32. Asos instrumentus (skalpelī, adatu, pinceti) lieto tikai paredzētajam mērķim un pēc pedagoga norādījumiem.
33. Pēc darba mikroskopu izslēdz, noliek uz mazākā palielinājuma un nosedz ar pārvalku. Stikliņus novāc, saplīsušos izmet speciālā traukā.

8. Negadījumu gadījumi

34. Nekavējoties jāinformē pedagogs par visiem savainojumiem, aprīkojuma bojājumiem vai citām bīstamām situācijām.